

Amikor 2015. február 11-én délután megérkezett a *Könyves szerda* meghívott vendége, *Háy János*, hiába kereste könyvtárunk polcain könyveit. Valamennyi műve „kézben volt”, vagyis mindet kikölcsönözték az olvasóink. Ennél jobb belépő nem is kellett a kellemes, oldott hangulathoz.

Érezhetően baráti közönség gyűlt össze, bár személyesen nem sokan találkoztak még a művésszel. Művészt írok, mert az íráson kívül a festészet és a zene is foglalkoztatja, kirándul egyik művészeti ágból a másikba, keresi a kifejezés pontosabb, megfoghatóbb formáját. A platóni tükörelméletet cáfolta rögtön az est elején, amikor kifejtette a művészet, szű-

kebb értelemben pedig az írás feladatát. Ha csupán tükörképet hozunk létre, nem tettünk hozzá az érzékelhető világhoz semmit, nem teremtettünk. Ezen túllépve azt a belső többletet kell hozzáadnunk a műhöz, amely minden igazi alkotóban ott rejlik. Mint a sámán, aki kapocs a „fent és a lent” között, de ő csupán közvetít. Ilyen közvetítő szerep jut az írónak, hogy a közönsége számára megfogalmazza azokat az érzéseket, gondolatokat, amelyeket az olvasó maga is érez, de nem tud formába önteni. Ilyenkor, ha a könyvben szembe-sül egy-egy eseménnyel, érzéssel, emlé-ke-vel, a ráismerés örömeivel forgatja a lapokat: „igen ezt én is átéltem, így érzek, szinte helyettem írták.”

A mesterségnek olyan alapvető szabályait, mint a formai követelmények, lehet tanulni és tanítani. De az a többlet, ami maradandó értékévé, egyedivé tesz egy művet, az csak az ihletett alkotónál található. Ha valaki a siker nyomán úgy dönt: „ha ennek ilyen keletje van, tudok én még ehhez hasonlót írni” és elkezdi ontani az egy kaptafára, egy sémára készült könyveket, akkor elveszti az ihletettségnek azt az állapotát, amely a valódi érték létrejöttét jellemzi. Ha egy fontos, lényeges dolgot szeretne elmondani a szerző, amíg papírra nem veti, érleli magában, keresi az optimális formát és addig alakítja, csiszolja, amíg késznek, pontosnak érzi. Ám amint létrejött a mű, az a nyelvezet, forma már nem rendelkezik olyan elsődleges töltettel, amely elegendő egy második mű megírásához. Kiüresedett, s éppen az a lényeg tűnt el belőle, amely az első írást egyedivé tette.

Minden alkotó embernek a megélt és a tanult élményei adják az alkotás alapját. Háty János írásaiban sokszor visszaköszönnek a gyermekkori élmények, karakterek, de sosem szolgáljanak átvev

formában. Az élmény egy morzsája felismerhető, egy-egy történés, tény, ám amint megszületik egy írás, már egészen más összefüggésekben szerepel az adott esemény: a realitástól elvonatkoztatva, más megvilágításban, más arányokban élled újra.

Fontos, hogy az alkotó bizonyos távolságtartással kezelje az élményeit, szinte eltávolítva magától, mintegy felülről szemlélve a tényeket. Ilyen módon uralva az eseményt tud olyan általános érvényű gondolatokat átadni, amelyek az olvasók számára a ráismerés, az érintettség pillanatát okozzák.

Számos kérdést tettek fel a nézők az est végén a vendégnek, aki a téma komolysága ellenére sok humorral, lefegyverző őszinteséggel válaszolt rájuk, kellemes percekkel gazdagítva az estét. A dedikálás közben is mindenkit szívesen, nagy figyelemmel hallgatott, úgy éreztük, egy régi barát látogatott el a Szépírók Társaságának segítségével a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárba. ■

